

Digitale kennismarkt consortium Ligare Laat je inspireren tot implementeren!

10 februari 2022 van 14.30 - 17.00 uur

Wil je zorg aan patiënten en naasten in de palliatieve fase verbeteren?

Met de lessen, interventies en instrumenten die voortkomen uit het ZonMw-programma 'Palliantie. Meer dan zorg' kunnen jij en je organisatie aan de slag de zorg beter te maken voor mensen die palliatieve zorg nodig hebben.

Deze **Online Kennismarkt van consortium Ligare** wil jou inspireren. Je krijgt informatie over een scala van Palliantie-projecten die staan beschreven bij de workshops, verderop in deze uitnodiging. Je kunt met de onderzoekers en collega's uit de regio in gesprek over die thema's die het meest aansluiten bij jou en jouw organisatie.

Programma

- Aanvang 14.30 uur **Welkom door An Reyners**, hoogleraar palliatieve geneeskunde, voorzitter Expertisecentrum palliatieve zorg (EPZ) UMCG en voorzitter consortium Ligare
- 14.35 - 14.55 uur **Succesvol implementeren**. In gesprek met drie leden van de projectgroep van Stichting Sprank. Zij delen met ons hoe zij als organisatie aan de slag zijn gegaan met het project Gereedschapskist en wat heeft bijgedragen aan implementatie.
Dorien Steensma, voorzitter projectgroep
Marije Vermaas, geestelijk verzorger, verzorgt de Kick-off bijeenkomsten op de locaties
Marja van Boven, begeleider op de pilot locatie
Jacqueline Tijhaar, coördinator netwerken palliatieve zorg Groningen en betrokken bij het project.
- 15.00 - 15.50 uur **Ronde 1** van de workshops
10 minuten pauze
- 16.00 - 16.50 uur **Ronde 2** van de workshops
16.50 uur Meegeef boodschap door An Reyners
17.00 uur Afronding

Verdere informatie

Het symposium vindt plaats via Zoom.

Je ontvangt in de bevestigingsbrief, die je een week voorafgaand aan de onlinebijeenkomst ontvangt, drie links:

- De link naar de plenaire opening en de afsluiting
- De link naar de eerste workshopronde
- De link naar de tweede workshopronde

Kosten

ZonMw maakt het mogelijk dat we deze middag gratis kunnen aanbieden.

Aanmelden

Je kunt je aanmelden via [deze link](#).

Heb je al eens eerder een nascholing gevolgd via Elann?

Kies dan Inschrijven met account.

Vraag dan eenmalig een wachtwoord aan:

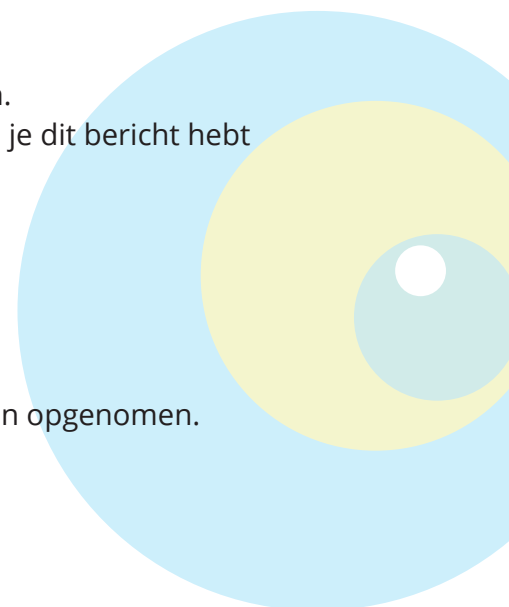
- Klik op het inlogscherf op Wachtwoord opvragen.
- Vul je gebruikersnaam in (het e-mailadres waarop je dit bericht hebt ontvangen).

Klik vervolgens op Aanvragen.

Volg je voor het eerst een nascholing via Elann?

Kies dan Registreren en inschrijven

NB. De plenaire sessie als ook de workshops worden opgenomen.

De Workshops

1

CURA (Suzanne Metselaar, Amsterdam UMC)

Ondersteuning bij moreel lastige situaties in de zorg

'CURA' staat voor Concentreren, Uitstellen, Reflecteren en Actie. CURA is bedoeld voor alle zorgverleners met patiënten of cliënten met palliatieve zorgbehoeften. Je hoeft dus niet gespecialiseerd te zijn in palliatieve zorg of bijvoorbeeld in een hospice te werken. Ook is CURA geschikt om te gebruiken als je vrijwilliger bent, of studeert en ook al in de praktijk werkt, bijvoorbeeld als stagiair

CURA is zowel individueel als in klein groepsverband te gebruiken.

Het kost zo'n 25 minuten om met CURA een casus te doorlopen.

De Workshop

Tijdens de workshop hoor je meer over de oorsprong en de toepassing, maar zal er vooral ingegaan worden op de do's en don'ts bij het implementeren van CURA.

Presentator

Dr. Suzanne Metselaar, Hoofdonderzoeker, Universitair docent, Ethics, Law & Medisch geesteswetenschappen VUmc

[Link naar E-book CURA](#)

2

Mantelzorgbalans (Anne Looijmans, UMCG)

MantelzorgBalans: ondersteuning voor mantelzorgers die zorgen voor iemand in de palliatieve fase

Mensen zorgen vaak met veel liefde voor hun naaste, maar het kan ook zwaar zijn. Zeker als men weet dat de naaste uitbehandeld is. Hoe kan en wil een naaste hiermee omgaan? MantelzorgBalans kan hierbij helpen.

MantelzorgBalans bestaat uit oefeningen, geeft informatie en biedt ruimte om herinneringen op te slaan. De oefeningen helpen bij het nadenken over de eigen grenzen, het vinden van balans in de zorgactiviteiten en de andere dingen in het leven, het bepalen van wat belangrijk is en het organiseren van het contact met de omgeving. Mantelzorgers vinden er verdiepende informatie over wat men bijvoorbeeld allemaal kan regelen en bespreken, of welke hulp er beschikbaar is. MantelzorgBalans is gemaakt samen met mantelzorgers en experts.

De workshop

Tijdens deze workshop word je kort meegenomen in de ontwikkeling van MantelzorgBalans. Vervolgens worden de deelnemers onderworpen aan één van de oefeningen in de tool. Zo ervaar je hoe het is om te reflecteren op wat je nou echt wil in je

leven en krijg je een idee wat mantelzorgers ervaren als ze een oefening doen. Wat levert zo'n oefening op en hoe kan jij als zorgverlener hier op inspringen? Tot slot gaan we in discussie hoe en wanneer je zo'n soort tool kan aanreiken aan mantelzorgers.

Presentator

Dr. Anne Looijmans

Postdoc onderzoeker gezondheidspsychologie, Universitair Medisch Centrum Groningen

MantelzorgBalans: eHealthondersteuning bij het maken van keuzes - ZonMw

3

Patiëntenparticipatie in de palliatieve zorg / bij Palliantieprojecten *(Albine Moser, Hogeschool Zuyd)*

Patiëntenparticipatie: structurele en betekenisvolle implementatie
Hoe palliatieve zorgpraktijk duurzaam handen en voeten geven aan patiëntenparticipatie? Wat is de sleutel om te komen van intentie naar structureel beleid en vervolgens naar uitvoering?

De workshop

In deze workshop presenteren drie consortia Palliatieve Zorg (Limburg en Zuidoost Brabant, Zuidwest Nederland en Zuidoost Nederland) hoe werk gemaakt kan worden van betekenisvolle patiëntenparticipatie. Zij presenteren een gezamenlijk ontwikkelde Toolkit, bedoeld om zorgorganisaties in de palliatieve setting te versterken bij het implementeren van patiëntenparticipatie.

De Toolkit bestaat uit (1) een inleiding op patiëntenparticipatie, (2) hulpmiddelen als 'serious gaming', (3) inspiratie om participatie in beleid om te zetten, (4) een handleiding voor onderzoekers en, tot slot, (5) een portrettenboek waarin ervaringen van zowel onderzoekers als participanten terug te lezen zijn. Zowel onderzoek, onderwijs als de palliatieve praktijk waren betrokken bij de formuleren van deze concrete handvatten om, binnen de context van palliatieve zorg, patiëntenparticipatie de plek te geven die het verdient. Deelnemers aan deze workshop zullen kennismaken met de Toolkit als praktisch toepasbaar, waarde(n)vol en overdraagbaar instrument.

De presentator

Albine Moser, programmaleider en senior onderzoeker, Zuyd Hogeschool

Patiëntenparticipatie bij de projecten van Palliantie: een structurele aanpak en implementatie in drie consortia palliatieve zorg (palliaweb.nl)

4

Sigma (Masha Zee, Junior onderzoeker afdeling Sociale Geneeskunde, VUmc)

Verzorgenden kiezen zelf hun instrumenten en verbeteren zo de palliatieve zorg.

Signaleren en markeren van de palliatief-terminale fase bij verpleeghuisbewoners. De situatie van verpleeghuisbewoners verandert voortdurend. Het is belangrijk dit snel op te merken en te bespreken. Door dit 'signaleren en markeren' kan de zorg worden aangepast aan de veranderende zorgbehoeften. Omdat verzorgenden de meeste tijd met bewoners doorbrengen, hebben zij hierbij een belangrijke rol.

Meer grip op onrust en pijn, meer overzicht over klachten en een betere samenwerking tussen zorgverleners onderling. Dat zijn volgens verzorgenden resultaten van het SigMa-project, waarin zij gestimuleerd werden zelf te bepalen welke instrumenten bruikbaar zijn bij signaleren en markeren. Als signaleren en markeren niet voldoende effectief verloopt, blijft de zorg achter de feiten aanlopen, benadrukt onderzoeker ouderenzorg en antropoloog Lotje Bagchus. Zij was in het SigMa-project een van de onderzoekers die met verzorgenden overlegde over passende instrumenten.

De workshop

In de workshop maak je kennis met de Sigma methodiek, hoor je wat het gebruik van de methodiek oplevert, krijg je tips hoe je deze methodiek kan implementeren in je eigen organisatie, en hoor je waar je materialen kunt vinden.

Presentator

Masha Zee, Junior onderzoeker afdeling Sociale Geneeskunde, VUmc

Signaleren en markeren van de palliatief-terminale fase bij verpleeghuisbewoners: implementatie van de SigMa Set voor en met verzorging middels action research (palliaweb.nl)

5

Advance Care Planning in de eerste lijn voor de kwetsbare oudere patiënt en diens naasten (Annicka van der Plas, Amsterdam UMC)

Een goed begin is het halve werk; pro-actieve zorgplanning in de eerste lijn. Er wordt veel gesproken over pro-actieve zorgplanning, maar het wordt nog te weinig gedaan. Wanneer start u eigenlijk met gesprekken? En hoe begint u er dan over? Wiens taak is het?

De workshop

Deze workshop biedt handvatten om aan de slag te gaan met pro-actieve zorgplanning. De workshop is met name gericht op pro-actieve zorgplanning met oudere patiënten over behandelwensen in de laatste levensfase, en maakt gebruik van de materialen die zijn ontwikkeld in Consortium Palliatieve Zorg Noord Holland en Flevoland.

Presentator

Dr. Annicka van der Plas, postdoc onderzoeker bij de onderzoekslijn 'public health at the end-of-life' en coördinator van het Expertisecentrum Palliatieve Zorg Amsterdam UMC

<https://palliatievezorgnoordhollandflevoland.nl/Wat-we-doen/Projecten/Advance-Care-Planning> →

6

PaTz (Bart Schweitzer en José Maas, Stichting PaTz)

Hoe kan palliatieve zorg thuis (nog) beter?

We weten dat 70% van de mensen thuis wilt sterven. Hieraan tegemoetkomen vraagt een intensieve samenwerking van huisartsen en wijkverpleegkundigen.

De PaTz groep helpt hierbij. De PaTz groep wordt gevormd door huisartsen, wijkverpleegkundigen, een specialist ouderen geneeskunde of kaderarts en eventuele andere genodigden uit dezelfde regio. Elke 6 weken ziet men elkaar en bespreekt casuïstiek of een thema uit de palliatieve zorg. Men weet elkaar beter te vinden en kennis en ervaring worden gedeeld.

PaTz werkt!

Uit onderzoek blijkt dat PaTz werkt: de zorg wordt beter, er is minder SEH bezoek en er zijn minder ziekenhuisopnames in de laatste maanden. Ook ervaren deelnemers dat ze er niet alleen voor staan.

Doelgroep: voor wie benieuwd is naar de PaTz (palliatieve zorg thuis) groep, hieraan wil deelnemen of een PaTz groep heeft of wil starten.

De workshop

Deze workshop wordt gegeven door een huisarts en een verpleegkundige. Ze vertellen over hun ervaringen met een PaTz groep en hoe je daar in jouw wijk zorgverleners enthousiast voor kunt maken of hoe je een PaTz groep start.

Doel: je weet wat een PaTz groep is, waar deze zijn en hoe je een PaTz groep kan starten.

Presentatoren

Bart Schweitzer, medisch adviseur stichting PaTz
Jose Maas, verpleegkundig adviseur Stichting PaTz

[Website stichting PaTz](#)

[PaTz - ZonMw, Further development of PaTz as an instrument for improving palliative care in the primary care setting - ZonMw](#)

7

Als niet alles is wat het lijkt

(onderzoeker en geestelijk verzorger UMCG)

'Wat heeft u een mooie ring om, wat betekent die voor u?'

De workshop

Deze workshop gaat over hoe je professionals en vrijwilligers in je organisatie leert aandacht te geven aan zingeving bij mensen in de laatste levensfase. In het dagelijks werk is daar weinig tijd voor en zorgverleners vinden het soms ook moeilijk om in te gaan op een vraag of emotie. Toch is een klein gebaar vaak al helpend. Aandacht besteden aan zingeving hoeft ook niet altijd in woorden te gebeuren, een blik kan genoeg zijn.

Ervaren zorgverleners doen dat misschien uit zichzelf, zonder erbij stil te staan. Door hun ervaringen te delen kunnen ze collega's helpen. De geestelijk verzorger in een academisch ziekenhuis organiseert koffiemomenten met verpleegkundigen over zingevingsvragen in hun dagelijks werk. Dat biedt ze handvatten om met mensen in gesprek te gaan. Meer openheid over verdrietige, soms uitzichtloze situaties heeft ook de sfeer op de afdeling verbeterd. De workshop helpt je alle aspecten van de Leerwerkplaats Palliatieve Zorg mee te nemen, zodat je bijvoorbeeld weet hoe je collega's kunt motiveren.

Presentatoren

Namen volgen. De sprekers zijn betrokken bij het project in het UMCG.

[Als niet alles is wat het lijkt: praten met patiënten en naasten over zingeving en betekenisgeving - Resultaten - ZonMw](#)

Betere kinderpalliatieve zorg, landelijk samenwerken o.a. met het nieuwe IZP. (UMCU/UMCG)

De workshop

In deze workshop worden bevindingen uit een aantal projecten op het gebied van kinderpalliatieve zorg besproken. Deze projecten versterken elkaar in het verbeteren van kinderpalliatieve zorg.

Presentatoren

Judith Aris, postdoc onderzoeker kinderpalliatieve zorg UMCG
Maarten Vrolijk, coördinator Netwerk Integrale Kindzorg NoordOostNL

[Integrale kinderpalliatieve zorg in landelijke samenwerking - ZonMw NIK Utrecht: De volgende stap in het kind- en gezinsgerichte individuele zorgplan - ZonMw](#)